

The Banjo America's African Instrument

Laurent Dubois

ISBN 9780674047846

Publicatie: maart 2016

384 pagina's

Belknap Press

De laatste twintig jaar is door onderzoek steeds duidelijker geworden dat de banjo als *banza* vóór 1840 reeds lang in een groot gebied bekend moet zijn geweest. Het jaar 1840 wordt hier genoemd omdat ongeveer vanaf dat jaar de banjo door de minstrel shows zijn grote bekendheid zou krijgen. Hardnekkig zijn onderzoekers van de banjo tot voor kort blijven zoeken naar een bewijs voor de veronderstelde uitvinding van de vijfde snaar op dat moment, maar voor alles wat daarvóór gebeurd was, toonde men nauwelijks belangstelling.

Na jarenlang onderzoek behandelt Professor Laurent Dubois in zijn boek *The Banjo, America's African instrument* alles wat er over de banjo inmiddels bekend is tussen het Afrika van 1600 en het Amerika van Joel Sweeney en hij gaat verder met de ontwikkeling tot de huidige tijd. Dat er zoveel meer bij elkaar gebracht kon worden dan het weinige dat er tot nu toe algemeen bekend was, is een verrassing. Veel boeken vermeldden in het verleden wel een enkele opmerking van een reiziger, maar het aantal van dergelijke vermeldingen dat nu door Dubois en anderen verzameld is, is opmerkelijk. Gezien het grote tijdsverloop van vier eeuwen en de grootte van het verspreidingsgebied zijn het er misschien nog niet veel, maar het is duidelijk dat het onderzoek de laatste twintig jaar mede door internet een grote wending heeft genomen.

Door de computer en internet zijn er bijvoorbeeld databases opgebouwd van uitgaven van kranten van eeuwen terug aan de hand waarvan iedereen thuis aan zijn bureau onderzoek kan doen naar alle mogelijke onderwerpen. Zo blijken er talloze advertenties in te vinden waarmee toenmalige eigenaren hun ontvluchte slaven terug probeerden te krijgen. Zij blijken bijvoorbeeld te vermelden dat de betreffende vluchteling banjo (of wat dan ook) speelt waaruit nu vastgesteld kan worden hoe vaak en waar de banjo aanwezig geweest moet zijn. Museumarchieven zijn nageplozen op de aanwezigheid van oorspronkelijke instrumenten, er is in Afrika naar originele bronnen gezocht, oude instrumenten zijn gereconstrueerd en daarop gebaseerde moderne speelbare versies ervan zijn via internet zelfs weer te bestellen.

In toegankelijk Engels plaatst Dubois de banjo in een sociologische en culturele context en geeft zo een blik op de Amerikaanse geschiedenis vanuit het perspectief van een nieuw instrument in een nieuwe maatschappij, een instrument dat de grote culturele en muzikale verschillen tussen de oorspronkelijke Afrikaanse volkeren moest overbruggen. Het boek gaat uitgebreid in op de slavernij, de zwarte banjo spelers, the blackface van de minstrel shows en hoe het geluid van de "hum over a skin" een verbindend element zou worden voor het huidige Amerika.

Het boek heeft niet de bedoeling de techniek van het spelen van de banjo te behandelen. Stemmingen staan er niet in en stijlen van spelen worden niet diepgravend geanalyseerd maar voor de banjooist die een brede kijk op zijn instrument wil hebben is deze reconstructie van de geschiedenis heel boeiend.

Dubois eindigt zijn betoog bij Pete Seeger en besteedt tamelijk veel tijd aan diens levensgeschiedenis. Het belang van Seeger voor de banjo kan niet worden overschat, maar over hem was natuurlijk al heel erg veel gepubliceerd. De periode na Pete Seeger blijft juist enigszins onderbelicht. Zijn grote invloed speelt rond de tijd van de Folkrevival die al rond de jaren tachtig van de vorige eeuw is afgesloten. Dat is al bijna veertig jaar geleden en na een periode waarin aanvankelijk Bluegrass nog de richting van de banjo

bepaalde, lijkt er ondertussen een herleving te zijn van doorontwikkelde downpicking-stijlen, die overigens ten onrechte nog steeds als Oldtime worden gekwalificeerd. Dubois beperkt zich hoofdzakelijk tot het vermelden van de namen van de laatste generatie vernieuwers. Ondanks de wat magere duiding van deze laatste periode kan dit boek voor wie Engels leest en wat dieper in de geschiedenis van de banjo is geïnteresseerd de blik op dit instrument zeer verruimen.

© Ad van Trier Doorn, 11 februari 2017